



Autorité de protection des données
Gegevensbeschermingsautoriteit

Advies nr. 45/2021 van 2 april 2021

Betreft: Adviesaanvraag over het ontwerpbesluit van de Brussels Hoofdstedelijke Regering betreffende de toekenningsvoorwaarden voor de (xxx) premie in ruil voor schrapping van de nummerplaat van een voertuig (CO-A-2021-046)

De Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna "de Autoriteit");

Gelet op de wet van 3 december 2017 *tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit*, met name de artikelen 23 en 26 (hierna "WOG");

Gelet op Verordening (EU) 2016/679 *van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* (hierna "AVG");

Gelet op de wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens* (hierna "WVG");

Gelet op de adviesaanvraag van de Minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Klimaattransitie, Leefmilieu, Energie en Participatieve Democratie, Alain Maron, ontvangen op 3 maart 2021;

Gelet op de bijkomende informatie ontvangen op 22 maart 2021;

Gelet op het verslag van mevrouw Alexandra Jaspar, Directeur van het Kenniscentrum van de Gegevensbeschermingsautoriteit ;

Brengt op 2 april 2021 het volgende advies uit:

I. Onderwerp en context van de aanvraag

1. Op 3 maart jongstleden heeft de minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, bevoegd voor Klimaattransitie, Leefmilieu, Energie en Participatieve democratie, het advies van de Autoriteit gevraagd over het ontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering betreffende de voorwaarden voor de toekenning van de (XXX) premie in ruil voor de schrapping van de nummerplaat van het voertuig (hierna "het ontwerpbesluit").
2. Zoals blijkt uit de nota aan de leden van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering over de voorgestelde hervorming, strekt het voor advies voorgelegde ontwerpbesluit tot intrekking en vervanging van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 7 september 2006 betreffende de voorwaarden voor de toekenning van de premie Brussel'Air in ruil voor de schrapping van de nummerplaat en de vernietiging van vervuilende voertuigen. De belangrijkste kenmerken van de voorgestelde hervorming zijn:
 - a. behoud van het principe van een multimodale premie toegankelijk voor alle Brusselaars die hun nummerplaat laten schrappen;
 - b. nieuwe mobiliteitsalternatieven integreren en naar een logica van "mobiliteitsbudget" evolueren;
 - c. het premiebedrag aanpassen aan het inkomen van het gezin;
 - d. gehandicapten beter begeleiden;
 - e. digitalisering van premieaanvragen en premiebeheer, met inbegrip van geautomatiseerde controles op de naleving van de toekenningsvoorwaarden voor de premie.
3. Twee van de rechtsgrondslagen voor het ontwerpbesluit waarop de auteur zich beroept, zijn artikel 3.2.10 van het Brusselse Wetboek van Lucht, Klimaat- en Energiebeheersing (hierna "BWLKE"), dat de Regering de bevoegdheid verleent om alle nodige maatregelen te nemen die geen buitensporige kosten meebrengen om de blootstelling aan PM_{2,5} te verminderen met het oog op het bereiken van de concentratieverplichting en de nationale streefwaarde inzake vermindering van de blootstelling, als vermeld in bijlage 3. 1 van dat wetboek en artikel 3.2.27 van datzelfde wetboek, dat de Brusselse Regering de bevoegdheid verleent om in het kader van de invoering van de lage-emissiezone(s) in begeleidende maatregelen te voorzien.
4. Het advies van de Autoriteit wordt gevraagd over hoofdstuk 8 van het ontwerpbesluit. Aangezien nog andere bepalingen van het ontwerpbesluit gevolgen hebben voor het recht op bescherming van persoonsgegevens, zal de Autoriteit zich hierna daarover uit eigen beweging uitspreken.

II. Onderzoek

a. Inleiding

5. Het beheer van de premieaanvragen dat het ontwerpbesluit invoert impliceert de verwerking van persoonsgegevens - als bedoeld in de AVG - van de premieaanvragers (die alleen natuurlijke personen kunnen zijn overeenkomstig artikel 2 van het ontwerpbesluit en de definitie die het ontwerpbesluit aan dit begrip geeft) en de leden van hun gezin.
6. Al betekenen de gegevensverwerkingen die nodig zijn voor de toekenning van die premie een beperkte inmenging in het recht op de bescherming van gegevens en het privéleven van de betrokken natuurlijke personen, het blijft een feit dat hun wettelijk kader een bepaald niveau van voorspelbaarheid moet bieden, zodat bij de lezing ervan de betrokkenen van wie de gegevens worden verwerkt, duidelijk weten welke verwerkingen met hun gegevens worden uitgevoerd vooral omdat er wordt voorzien in een onrechtstreekse gegevensinzameling. Voorts moet de minister bij de keuze van een systeem voor het beheer van de mobiliteitspremie kiezen voor het systeem dat het minst ingrijpt in het privéleven van de gebruikers.
7. Gelet op het voornemen van de auteur van het ontwerpbesluit om premieaanvragen te beheren en de naleving van de toekenningsvoorwaarden te controleren door middel van geautomatiseerde individuele besluitvorming¹, dient het ontwerpbesluit bovendien passende maatregelen te bevatten ter bescherming van de rechten en vrijheden en de rechtmatige belangen van de betrokkenen die het voorwerp zullen zijn van deze geautomatiseerde besluiten, overeenkomstig artikel 22.2.b en artikel 22.4 van de AVG.

b. Doeleinden van de gegevensverwerkingen van het ontwerpbesluit

8. Bij lezing van het ontwerpbesluit lijkt de auteur vijf categorieën van persoonsgegevensverwerkingen te willen regelen, waarvoor hij in het ontwerpartikel 15 de doeleinden, de gegevens die noodzakelijk zijn voor de uitvoering daarvan en de periode gedurende welke zij voor die doeleinden worden bewaard, tracht vast te stellen.
9. Het betreft de verwerkingen van persoonsgegevens die noodzakelijk zijn voor (1) het beheer van de toekenning van de premie (d.w.z. het nagaan of de aanvragers voldoen aan de voorwaarden voor toekenning van de premie en het vaststellen van het bedrag van de premie waarop zij op

¹ Nota aan de leden van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, dat het ontwerpbesluit dat voor advies is voorgelegd voorafgaat, blz. 2 en 4.

grond van hun persoonlijke situatie recht hebben) en (2) de terugvordering van premies van begunstigen die niet binnen een jaar na de datum van de uitschrijving van hun voertuig hebben voldaan aan de vereisten inzake hun gedrag, (3) de gegevensverwerkingen die noodzakelijk zijn "om de aankoop van een mobiliteitsdienst door de begunstigde van de premie bij de mobiliteitsverlener te vergemakkelijken", (4) de gegevensverwerkingen die noodzakelijk zijn "voor statistische of wetenschappelijke doeleinden en met name voor de evaluatie van de werking van de premie" en (5) de gegevensverwerkingen die noodzakelijk zijn "voor het leveren van bewijs in strafzaken en de terugbetaling van de premie overeenkomstig artikel 10 ».

10. Het doeleinde van een verwerking van persoonsgegevens is de hoeksteen ervan, in die zin dat de modaliteiten van de verwerkingsverrichtingen die er deel van uitmaken, er rechtstreeks van afhangen. Deze modaliteiten moeten niet alleen proportioneel zijn, maar ook strikt noodzakelijk voor de verwezenlijking van dit doel, of het nu gaat om de categorieën gegevens die voor dit doel moeten worden verzameld, de mogelijke ontvangers aan wie de gegevens voor dit doel moeten worden meegegeven, of de periode waarin de gegevens voor dit doel moeten worden bewaard.

11. Het is derhalve van belang dat deze doeleinden met de nodige nauwkeurigheid worden bepaald, zodat daaruit kan worden opgemaakt welke verwerkingen nodig zijn om deze doeleinden te bereiken.

i. Doeleinden inzake (1) controle op de naleving van de toekenningsvoorwaarden van de premie en de vaststelling van het bedrag ervan en (2) de uitvoering van de controle bedoeld in artikel 12 van het ontwerpbesluit (d.w.z. de controle op de naleving van de toekenningsvoorwaarden van de premie in verband met het gedrag van de begunstigen na de datum waarop de premie is verkregen) en de toewijzing van de opdracht van openbare dienst aan Leefmilieu Brussel

12. Het eerste doeleinde, de controle op de naleving van de voorwaarden voor toekenning van de premie en de vaststelling van het bedrag ervan, is duidelijk omschreven in artikel 15, § 1, van het ontwerpbesluit.

13. Wat het tweede doeleinde betreft als bepaald in artikel 15, § 2, van het ontwerpbesluit, dient de formulering te worden verbeterd, aangezien een verwijzing naar artikel 12, dat zelf verwijst naar artikel 10 van het ontwerpbesluit, niet bijdraagt tot de voorspelbaarheid. Krachtens artikel 12 van het ontwerpbesluit zal Leefmilieu Brussel (hierna "LB") ook verantwoordelijk zijn voor (i) het

terugvorderen van de premies van begunstigden die niet binnen een jaar na de datum van de uitschrijving van hun voertuig aan de gedragsvereisten hebben voldaan (zoals vereist in artikel 10 van het ontwerpbesluit) en (ii) het uitvoeren van de daartoe vereiste verificaties. Dit doeleinde moet in deze bewoordingen worden geformuleerd en de Autoriteit beveelt aan de formulering van artikel 12, lid 1, te verbeteren. Aangezien LB van de betrokken personen een verklaring op erewoord verlangt dat zij zich zullen houden aan de voorwaarden inzake hun gedrag na de toekenning van de premie (geen inschrijving of herinschrijving van een voertuig door de aanvrager en de leden van zijn gezin in het jaar waarin het voertuig werd uitgeschreven waardoor hij de premie kon verkrijgen, geen aanvaarding van een bedrijfswagen door de aanvrager en de leden van zijn gezin in dezelfde periode of in de drie maanden voorafgaand aan de aanvraag van de premie, enz.), dient te worden gepreciseerd dat LB verantwoordelijk is voor de controle op de naleving van deze verbintenissen op erewoord om de in artikel 10 van het ontwerpbesluit bedoelde voorwaarden in acht te nemen.

14. Uit het ontwerp van decreet (en uit aanvullende informatie van de afgevaardigde van de Minister) blijkt soms impliciet en soms expliciet dat Leefmilieu Brussel (LB) verantwoordelijk zal zijn voor de verwezenlijking van deze doeleinden. In dit verband is de Autoriteit van oordeel dat Leefmilieu Brussel uitdrukkelijk moet worden belast met deze openbare dienstopdracht inzake het beheer van de toekenning van deze premie en met het toezicht op de naleving van de voorwaarden ervan, aangezien deze taak niet wordt gedekt door artikel 3.2.1, van het BWLKE, noch door artikel 3.1, van het KB tot oprichting van Leefmilieu Brussel.

15. De Autoriteit plaatst vraagtekens bij de verduidelijking in artikel 15, leden 1 en 2, van het ontwerpbesluit dat het CIBG verantwoordelijk zal zijn voor het bewaren van de gegevens die door Leefmilieu Brussel worden verwerkt met het oog op de uitvoering van de haar toevertrouwde taken. Zij herinnert eraan dat het CIBG geen gegevensintegrator is maar de Brusselse gewestelijke dienstenintegrator die is opgericht krachtens de ordonnantie van 8 mei 2014 betreffende de oprichting en de organisatie van een gewestelijke dienstenintegrator. Gegevensintegratie is van nature indringender dan dienstenintegratie² en de Autoriteit vraagt zich af of de bewaring van gegevens door het CIBG verenigbaar is met zijn opdracht als dienstenintegrator. Zoals de Privacycommissie, de rechtsvoorganger van de Autoriteit, heeft opgemerkt, "*Bij dienstenintegratie worden de gegevens enkel tijdelijk samengebracht, namelijk op het ogenblik van het aanbod van de geïntegreerde dienst (concreet: op het ogenblik dat men de dienst interpelleert m.b.t. een bepaalde persoon of groep van personen). Dergelijke dienstverlening vereist niet het permanent samenbrengen van gegevens, noch de geïntegreerde opslag op langere termijn ervan.*"³. Op grond van het proportionaliteitsbeginsel en gezien zijn rol als dienstenintegrator voor de

² Zie hiervoor de aanbeveling uit eigen beweging 03/2009 in verband met integratoren in de overheidssector, overw. 6.

³ Ibidem, overw. 7.

uitwisseling van gegevens tussen authentieke bronnen voor de Brusselse administraties, lijkt het niet gepast dat het CIBG verantwoordelijk is voor de opslag van deze gegevens, zelfs niet als verwerker. Deze bepalingen van het ontwerpbesluit zullen dienovereenkomstig worden aangepast.

ii. *Doeleinde (3) de aankoop vergemakkelijken van een mobiliteitsdienst bij mobiliteitsdiensten door de begunstigde van de premie*

16. Het begrip " de aankoop van een mobiliteitsdienst vergemakkelijken" is onduidelijk en maakt geen inzicht mogelijk in de verwerkingen van persoonsgegevens die nodig zijn voor de verwezenlijking daar van. De formulering van dit doeleinde moet worden herzien om elke onduidelijkheid daarover te vermijden. Het enige doeleinde in verband met de aankoop van mobiliteitsdiensten dat noodzakelijk lijkt voor het beheer van het premiesysteem zoals beoogd door de auteur van het ontwerpbesluit, bestaat in het beheer van het "mobiliteitsbudgetaccount" dat aan de begunstigten van de premie is toegekend voor het uitreiken van "mobiliteitsvouchers " of enig ander soortgelijk middel (de eenvoudige uitreiking van meerdere vouchers of mobiliteitscheques (waarvan het aantal afhangt van het toegekende premiebedrag) die door de leden van het gezin bij de aanbieders van mobiliteitsdiensten moeten worden besteed) op basis van de keuzes van de begunstigten van de premie overeenkomstig artikel 4, §4 van het ontwerpbesluit.
17. Hier vestigt de Autoriteit de aandacht van de bevoegde Minister erop dat hij bij zijn keuze van het systeem voor de aankoop van mobiliteitsdiensten het van belang is dat hij het minst ingrijpende systeem kiest (zoals bijvoorbeeld de afgifte van mobiliteitsvouchers die bij erkende mobiliteitsaanbieders moeten worden besteed) en dat elk systeem dat zal worden ingevoerd om de afgifte van mobiliteitsvouchers op basis van de wensen van de begunstigde te garanderen, ervoor moet zorgen dat de gegevens over de reizen van de gebruikers in geen geval ter beschikking worden gesteld van LB of het CIBG of een van hun verwerkers, aangezien deze informatie niet relevant is voor de bovengenoemde doeleinden. De formulering van dit doeleinde zal ook op deze basis worden herzien.

iii. *Doel (4) statistisch of wetenschappelijk onderzoek en met name voor de evaluatie van de werking van de premie "*

18. Artikel 15, § 4, van het ontwerpbesluit bepaalt dat LB gegevens kan ontvangen van het CIBG en, in voorkomend geval, de MIVB (in geval van uitbesteding aan de MIVB, zie hieronder) om, na anonimisering, de verzamelde gegevens voor de bovengenoemde doeleinden verder te verwerken, en wel voor "statistische of wetenschappelijke doeleinden en met name met het oog op de evaluatie van de werking van de premie ".

19. Afgezien van de verduidelijking dat deze gegevens, na anonimisering, beschikbaar zullen worden gesteld aan het personeel van LB dat belast is met de evaluatie van de werking van de premie, merkt de Autoriteit op dat de loutere vermelding van het verrichten van statistisch of wetenschappelijk onderzoek zonder het doel ervan te specificeren, de voorspelbaarheid van dergelijke gegevensverwerking niet ten goede komt. In dit verband volstaat het de relevante bepalingen van de AVG en de WVG na te leven. Verdere verwerking voor wetenschappelijke en statistische onderzoeksdoeleinden moet worden uitgevoerd overeenkomstig artikel 89 van de AVG en titel 4 van de kaderwet, en pas wanneer het doel van het onderzoek bekend is, kunnen deze bepalingen worden toegepast.
20. Daarom beveelt de Autoriteit aan dat de bovengenoemde gegevens, enkel na anonimisering, ter beschikking worden gesteld van het personeel van LB dat belast is met de evaluatie van de werking van de premie, met het oog op het uitvoeren van deze evaluatie.
21. De Autoriteit herinnert eraan dat gegevens alleen als geanonimiseerd kunnen worden beschouwd indien zij niet meer op enigerlei redelijke wijze aan een specifieke persoon kunnen worden toegeschreven⁴. Derhalve, rekening houdend met de definitie van persoonsgegevens in artikel 4, 1), van de AVG⁵. moet ervoor worden gezorgd dat aan de vereiste hoge normen voor anonimisering is voldaan⁶ en dat de gegevens niet gewoon worden gepseudonimiseerd. De verwerking van dergelijke gegevens, zelfs al zijn ze gepseudonimiseerd, moet immers worden gezien als een verwerking van persoonsgegeven als bedoeld in de AVG.
22. Uit het voorgaande volgt dat als er sprake is van pseudonimisering (en niet anonimisering):
- er moet worden verwezen naar het verslag van het Europees Agentschap voor Cybersbeveiliging in verband met pseudonimisering⁷;
 - deze verwerking moet worden omkaderd met alle vereiste waarborgen en moet voldoen aan de heersende beginselen ter zake⁸.

⁴Alleen in dat geval is de AVG niet van toepassing, overeenkomstig overweging 26 ; Voor meer informatie, zie de richtsnoeren WP216, 2.2.3, blz. 10 van de Groep 29, https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/opinionrecommendation/files/2014/wp216_en.pdf (uitsluitend beschikbaar in het Engels).

⁵Namelijk: «*alle informatie over een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon ("de betrokkene"); als identificeerbaar wordt beschouwd een natuurlijke persoon die direct of indirect kan worden geïdentificeerd, met name aan de hand van een identificator zoals een naam, een identificatienummer, locatiegegevens, een online identificator of van een of meer elementen die kenmerkend zijn voor de fysieke, fysiologische, genetische, psychische, economische, culturele of sociale identiteit van die natuurlijke persoon*».

⁶ De identificatie van een persoon slaat niet enkel op de mogelijkheid om zijn naam en/of adres te achterhalen, maar eveneens op de mogelijkheid om hem te identificeren via een proces van individualisering, correlatie of gevolgtrekking.

⁷ENISA, <https://www.enisa.europa.eu/publications/data-pseudonymisation-advanced-techniques-and-use-cases> en <https://www.enisa.europa.eu/news/enisa-news/enisa-proposes-best-practices-and-techniques-for-pseudonymisation>;

ENISA, Franstalige versie van november 2019, https://www.enisa.europa.eu/publications/pseudonymisation-techniques-and-best-practices_fr

⁸Hetzelfde geldt voor het proportionaliteitsbeginsel dat verwijst naar het specifiekere beginsel van "*minimale gegevensverwerking*" dat inhoudt dat de persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en beperkt moeten zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt, overeenkomstig artikel 5, § 1, c), van de AVG.

iv. *Doeleinde (5) het afleggen van getuigenis in rechte in strafzaken en de terugbetaling van de premie overeenkomstig artikel 10*

23. De loutere verwijzing naar getuigenissen in strafprocedures zonder verdere specificatie of kader is te ruim en is niet nodig in het licht van het positieve strafrecht. Dit moet dus geschrapt worden.
24. Het doel van artikel 10, namelijk de terugbetaling van de premie, is overbodig ten opzichte van het hierboven genoemde doel (2) en moet derhalve ook op die grond worden geschrapt. De auteur van het ontwerp moet nagaan of het ter wille van de voorspelbaarheid niet dienstig is om aan de bepaling van doeleinde 2 hierboven de verwijzing naar " het beheer van geschillen die daarmee verband houden " toe te voegen.

c. Vaststelling van de categorieën gegevens die nodig zijn voor het beheer van de toekenning van de premie en van de wijze waarop deze worden verzameld

i. Toekenningsvoorwaarden

25. De toekenningsvoorwaarden voor de premie moeten zodanig worden geformuleerd dat de vaststelling van de gegevens die nodig zijn om de naleving ervan te controleren, geen twijfel doet rijzen op het terrein, zonder welke rechtsonzekerheid kan ontstaan en zonder welke de noodzakelijkheidsanalyse die nodig is voor de toepassing van het minimaliseringsbeginsel van de AVG, niet kan worden verricht. Daartoe, en zonder exhaustief te willen zijn, merkt de Autoriteit op dat het ontwerpbesluit op de volgende punten moet worden verbeterd:
- a. Duidelijkere herformulering van artikel 3 van het ontwerpbesluit en van de definitie van "begunstigde" op grond waarvan, volgens de aanvullende informatie, de auteur van het ontwerp wenst te bepalen dat de premie die wordt ontvangen door een lid van het gezin dat een nummerplaat laat uitschrijven van een auto die op zijn of haar naam was ingeschreven, kan worden gebruikt ten behoeve van de andere leden van zijn of haar gezin (door hem of haar toe te staan zijn of haar mobiliteitsbudget te besteden aan de aankoop van mobiliteitsdiensten ten behoeve van de leden van zijn of haar gezin) ;
 - b. Aangezien de premieaanvraag verbintenissen op erewoord en de verzameling van de gegevens van alle gezinsleden met zich meebrengen, dient te worden gepreciseerd dat de gegevens rechtstreeks bij al die leden zullen worden verzameld en dient het formulier voor de premieaanvraag dienovereenkomstig te worden opgesteld om de eerlijkheid en de transparantie te garanderen van de gegevensverwerking die het beheer van de premie

- ten aanzien van alle betrokken personen impliceert. In dit verband merkt de Autoriteit op dat het voornemen van de Minister om één persoon een toezegging te laten doen voor alle gezinsleden, niet voldoet aan deze verplichting van transparantie en eerlijkheid zonder de kwestie van de rechtsgeldigheid van een dergelijke toezegging aan de orde te stellen ;
- c. Ook het begrip gezin moet in het ontwerpbesluit zodanig worden gedefinieerd dat er geen twijfel bestaat over de leden waaruit het gezin bestaat. In dit verband dient, zoals blijkt uit de aanvullende informatie, te worden verwezen naar het begrip "gezinssamenstelling" in de zin van artikel 3, eerste lid, 9°, van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen (WRR). De auteur van het ontwerpbesluit zal ook moeten nagaan of artikel 16, §2, 7e streepje van zijn ontwerpbesluit niet moet worden aangepast aangezien het voorziet in de mogelijkheid voor elke gebruiker om aan te tonen dat bepaalde personen die in het Rijksregister als deel uitmakend van zijn gezin zijn vermeld, geen deel uitmaken van zijn gezin op basis van het bestaan van een huurovereenkomst waarmee reeds rekening lijkt te zijn gehouden in het begrip gezin dat in het Rijksregister is opgenomen op basis van de instructies betreffende de soorten informatie (IT) 140 "leden van het gezin" in verband met het gegeven "gezinssamenstelling", waarin wordt gespecificeerd dat "*in voorkomend geval de bewoners van de ondergeschikte wooneenheid altijd als een afzonderlijk gezin worden beschouwd, terwijl zij onder hetzelfde huisnummer zijn geregistreerd als bewoners van de hoofdwoning*"⁹. Eventuele wijzigingen in dit verband moeten worden aangebracht binnen de authentieke bron van het Rijksregister.
- a. Het begrip gezinsinkomen zal in het dispositief van het ontwerpbesluit ook worden gedefinieerd als de som van het globaal belastbare inkomen en het afzonderlijk belastbaar inkomen van alle volwassen personen van het gezin, zoals vermeld in het meest recente aanslagbiljet waarover de FOD Financiën beschikt (zoals vermeld in de bijlage bij het ontwerpbesluit) ;
- b. Elke twijfel over de beperking van het aantal premies dat per aanvrager of per gezin kan worden verkregen, moet worden weggenomen (art. 3 en art. 7, § 2, van het ontwerpbesluit) ;
- c. Verbetering van de formulering van artikel 7, § 1, van het ontwerpbesluit om duidelijk te verwijzen naar de houder van het voertuig waarvan de nummerplaat op zijn naam is ingeschreven en om een passende formule te vinden voor bedrijfswagens, aangezien voor deze laatste de houder van de nummerplaat geen lid is van het gezin dat de premie aanvraagt ;
- d. Duidelijke verwijzing naar de wettelijke bepaling die het begrip voertuig van categorie M definieert, te weten, volgens de aanvullende inlichtingen, artikel 1, § 1, van het koninklijk

⁹ Zie blz. 10 van de onderrichtingen betreffende IT 140, beschikbaar op de website van het Rijksregister op dit adres: <https://www.ibz.rrn.fgov.be/nl/rijksregister/reglementering/onderrichtingen/lijs-tan-de-informatietypes/>

besluit van 15 maart 1968 houdende het algemeen reglement op de technische eisen waaraan de auto's, hun aanhangwagens, hun onderdelen en hun veiligheidstoebehoren moeten voldoen

- e. Vermelding of de geschrapte nummerplaten die in aanmerking moeten worden genomen, al dan niet op naam van alle leden van het gezin zijn geschrapt (art. 8, lid 3, in het ontwerp).

ii. **Transparantie van de onrechtstreekse inzameling van de gegevens**

26. Wat betreft de onrechtstreekse verzameling van gegevens voor de bovengenoemde doeleinden, merkt de Autoriteit op dat in het ontwerpbesluit duidelijker moet worden aangegeven om welke gegevens het gaat, aangezien dit soort verzameling van nature minder transparant is voor de betrokkenen.
27. In dit verband zal artikel 14 van het ontwerpbesluit moeten worden aangepast door de overheidsdiensten en hun gegevensbanken aan te wijzen waaruit de gegevens worden geraadpleegd met inachtneming van het minimaliseringsbeginsel van de AVG¹⁰ (enerzijds is bijvoorbeeld het directoraat-generaal Mobiliteit en Verkeersveiligheid van de Federale Overheidsdienst Mobiliteit en Vervoer verantwoordelijk voor de verwerking van de gegevens in de Kruispuntbank voor Voertuigen en anderzijds is het, aangezien de Kruispuntbank voor Voertuigen geen gegevensbank is maar een dienstenintegrator, dienstig te verwijzen naar de administratie die de gegevensbank bijhoudt waarin de informatie betreffende de afgifte van parkeerkaarten aan personen met een handicap wordt bijgehouden) en aan te geven welke categorieën van gegevens bij deze administraties worden verzameld. Door te bepalen dat LB en het CIBG toegang krijgen tot de noodzakelijke informatie uit de in artikel 14, §1, bedoelde gegevensbanken, voegt het ontwerpartikel 14, § 2, geen meerwaarde toe ten opzichte van artikel 5.1. d), van de AVG, dat bepaalt dat persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en noodzakelijk moeten zijn voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt (temeer daar in artikel 15 van het ontwerpbesluit niet wordt gespecificeerd wat deze persoonsgegevens zijn)¹¹.
28. Om dezelfde redenen zal ook artikel 9 van het ontwerpbesluit worden aangepast door te preciseren welke authentieke bronnen zullen worden geraadpleegd voor de toepassing van de doeleinden 1) en 2) hierboven vermeld (in voorkomend geval met verwijzing naar artikel 14 van

¹⁰ Zoals hierboven reeds is uiteengezet, zal ter zake een relevante rechtvaardiging moeten worden aangevoerd, aangezien - gelet op de in het ontwerpbesluit gegeven definitie van het begrip gehandicapte - de toegang tot deze bronnen om de status van begunstigde van het integratie-inkomen of van het BIM-statuut te kennen, niet a priori noodzakelijk lijkt gelet op de toekenningsvoorwaarden voor de premie. Zo niet, dan zullen deze bronnen voor de onrechtstreekse verzameling van gegevens worden verwijderd.

¹¹ Bijgevolg blijft uit deze bepaling van het ontwerpbesluit alleen het vereiste overeind dat personeelsleden die zulks voor de uitoefening van hun functie nodig hebben, schriftelijk worden aangewezen.

het ontwerpbesluit, die deze lijkt vast te stellen). Het is ook nuttig om bij het ontwerpbesluit een premieaanvraagformulier te voegen dat is opgesteld met inachtneming van het beginsel van de minimale gegevensverwerking van de AVG, en indien, zoals het geval lijkt te zijn, verklaringen van derden bij het premieaanvraagformulier moeten worden gevoegd (gelet op de definitie die in het ontwerpbesluit wordt gegeven van het begrip "bedrijfswagen", hetgeen de toestemming van de werkgever impliceert om de bedrijfswagen voor privéverplaatsingen te gebruiken), moet daarin worden voorzien.

29. Bij de aanpassing van het ontwerpbesluit zal de auteur van het ontwerp ervoor zorgen dat alleen de databanken worden geïdentificeerd die wettelijk beschikbaar zijn voor de bovengenoemde doeleinden, door na te gaan of het rechtskader voor elk van de authentieke bronnen in kwestie is nageleefd. In dit verband merkt de Autoriteit op dat de Kruispuntbank voor voertuigen is opgericht bij wet van 19 mei 2010 tot oprichting van de Kruispuntbank van de Voertuigen..

iii. Verzameling van gegevens over gebruikers van voertuigen bij autoverhuurbedrijven (VZW RENTA)

30. In dezelfde geest merkt de Autoriteit op dat uit de aanvullende informatie en het adviesaanvraagformulier blijkt dat de auteur van het ontwerp voornemens is gegevens te verzamelen bij een particuliere marktdeelnemer, namelijk de VZW RENTA, die in België autoverhuurbedrijven groepeert. Uit het koninklijk besluit van 8 juli 2013 tot uitvoering van de voornoemde wet van 19 mei 2010 blijkt dat deze VZW betrokken is bij de werking van de Kruispuntbank voor Voertuigen en dat als dusdanig " de identificatiegegevens van de gebruikelijke bestuurder van een voertuig dat het voorwerp uitmaakt van een huurovereenkomst van korte of lange duur, met een van haar leden " niet geïntegreerd zijn in de Kruispuntbank voor Voertuigen als authentieke bron, maar beschikbaar zijn via deze Kruispuntbank, als dienstenintegrator, uitsluitend voor de strafrechtelijke en fiscale doeleinden bedoeld in artikel 4 van dit besluit, die niet de doeleinden omvatten die door de auteur van het voorontwerp worden nagestreefd.
31. In dit verband herinnert de Autoriteit eraan dat de gegevensverwerking door autoverhuurbedrijven krachtens de AVG beperkt moet blijven tot wat strikt noodzakelijk is voor de uitvoering van het contract tussen hen en hun klant, en voor de uitvoering van hun eigen wettelijke verplichtingen. Bij gebrek aan rechtsgrondslag als bedoeld in artikel 6.1.c) van de AVG¹² kan de door LB beoogde indirecte verzameling van gegevens bij VZW Renta niet worden uitgevoerd. Bovendien, op een meer algemeen en fundamenteel niveau, indien het de bedoeling is om de doeleinden waarvoor

¹² Namelijk een wettelijke bepaling die autoverhuurbedrijven verplicht om LB, met het oog op het beheer van de voorwaarden voor de toekenning van de premie, mee te delen of bepaalde gebruikers van de auto's die zij aan werkgevers verhuren, deze al dan niet als bedrijfsauto voor privédoeleinden gebruiken.

de gegevens van Renta kunnen worden gebruikt uit te breiden, is het omwille van de voorspelbaarheid dat het voornoemde koninklijk besluit van 2013 vooraf moet worden aangepast in overeenstemming met de vereiste kwaliteitscriteria van de wetten die de verwerking van persoonsgegevens omkaderen. De Autoriteit merkt ook op dat, in toepassing van het legaliteitsbeginsel, een dergelijke gegevensverwerking buiten het strikte kader valt van de Kruispuntbank voor voertuigen die, overeenkomstig artikel 5 van de voornoemde wet van 19 mei 2010, "tot doel heeft om enerzijds de opspoorbaarheid van voertuigen te waarborgen vanaf de dag van hun constructie (...) tot op de dag van hun (...) en anderzijds om op elk ogenblik de eigenaar ervan, de aanvrager en de titularis van hun inschrijving te identificeren, alsook de gegevens betreffende hun goedkeuring te achterhalen", en niet de opspoorbaarheid te verzekeren van de gebruikers van voertuigen. Deze gegevensverwerkingen moeten derhalve worden geregeld bij een specifieke wet die voldoet aan de kwaliteitscriteria van de normen die de verwerking van persoonsgegevens omkaderen.

32. Aangezien de categorieën gegevens die LB van RENTA wenst te verkrijgen verder gaan dan de gegevens die de verhuurbedrijven nodig hebben voor de uitvoering van hun contract met hun klant, betwijfelt de Autoriteit de legitimiteit en relevantie van de invoering van een dergelijke wettelijke verplichting. De in het ontwerpbesluit vastgestelde definitie van het begrip bedrijfswagen impliceert immers dat men weet dat de werkgever van de gebruiker van de wagen toestemming geeft voor het gebruik ervan voor privédoeleinden ; hetgeen niet behoort tot de gegevens die RENTA ter beschikking stelt bij lezing van artikel 13 van het voornoemde koninklijk besluit van 8 juli 2013 en die dat uit de aard der zaak ook niet kunnen zijn, aangezien haar leden deze informatie niet nodig hebben voor de uitvoering van de huurovereenkomst die hen aan hun klant bindt ¹³. Bovendien, volgens artikel 13 van het voornoemde Koninklijk Besluit van 2013, worden enkel de identificatiegegevens van de natuurlijke of rechtspersoon die een voertuig huurt bij één van de leden van de VZW en enkel de identificatiegegevens van de gebruikelijke gebruiker ervan inderdaad verzameld door deze VZW zonder het doel van deze huur te specificeren (bedrijfswagen of niet). Ten slotte moet de Brusselse regering uitdrukkelijk gemachtigd zijn om deze ondernemingen een dergelijke verplichting op te leggen, hetgeen niet blijkt uit de rechtsgrondslagen waarop de auteur van het ontwerpbesluit zich beroept. In dit verband herinnert de Autoriteit eraan dat artikel 22 van de Grondwet de wetgever verbiedt af te zien van de mogelijkheid zelf te bepalen welke inbreuken het recht op de eerbiediging van het privé-leven kunnen beperken, met inbegrip van het recht op de bescherming van persoonsgegevens. In dit opzicht is een delegatie aan de koning « *niet in strijd met het legaliteitsbeginsel voor zover de*

¹³ Ten slotte is het mogelijk dat een werkgever die voertuigen leaset als een voordeel in natura voor zijn werknemers, de toewijzing van deze voertuigen kan wijzigen naarmate de indiensttreding of uitdiensttreding van de werknemers. Bij gebrek aan een specifieke wettelijke bepaling die in deze verplichte bijwerking voorziet, kan de kwaliteit van deze gegevens niet worden gegarandeerd, en bijgevolg ook niet de kwaliteit van de beslissingen die op deze gegevens zijn gebaseerd.

machtiging voldoende nauwkeurig is omschreven en betrekking heeft op de tenuitvoerlegging van maatregelen waarvan de essentiële elementen voorafgaandelijk door de wetgever zijn vastgelegd.
 »¹⁴ Bij gebrek aan een dergelijke wettelijke verplichting zal de opsteller van het project zich moeten baseren op verklaringen op erewoord van de betrokken personen.

iv. Precisering van de verificatie van de voorwaarden voor de toekenning van de premie aan de hand van geautomatiseerde besluitvorming en toepassing van het minimaliseringsbeginsel bij de onrechtstreekse gegevensverzameling

33. Indien het gaat om de uitvoering van geautomatiseerde besluiten op basis van deze gegevensverzamelingen, zoals blijkt uit de bedoeling van de auteur van het ontwerp, is het voorts aangewezen dat, ter waarborging van de rechten en vrijheden van de betrokken personen (art. 22 AVG), in het ontwerpbesluit de toekenningsvoorwaarden van de premie worden vastgesteld (verificatie dat de leden van het gezin geen voertuig hebben ingeschreven in het jaar volgend op de toekenning van de premie, verificatie dat de uitschrijving van de nummerplaat van een lid van het gezin heeft plaatsgevonden ten minste zes maanden vóór de datum van de aanvraag van de premie voor een voertuig dat ten minste twee jaar ingeschreven is geweest, enz.) waarvan de naleving geverifieerd zal worden via geautomatiseerde besluiten.
34. Overigens wat betreft de verificatie van de naleving van de wettelijke toekenningsvoorwaarden voor de premie en de vaststelling van het bedrag van de toe te kennen premie betreft, vereist de toepassing van het proportionaliteitsbeginsel en minimaliseringsbeginsel dat alleen de informatie " ja of nee " op de vragen in verband met de toekenningsvoorwaarden van de premie door de authentieke gegevensbron via het CIBG aan LB wordt meegedeeld. Wat bijvoorbeeld de inkomensgegevens van de betrokken personen betreft die bij de FOD Financiën zullen worden geraadpleegd, is het niet relevant dat het volledige inkomen van de betrokken personen aan LB of CIBG wordt meegedeeld, maar alleen dat de betrokken persoon of het betrokken gezin binnen één van de in bijlage I van het ontwerpbesluit bedoelde inkomensschijven valt. Indien dit niet haalbaar is (met motivering van de bevoegde Minister), kan alleen het CIBG toegang krijgen tot deze gegevens met als enig doel de uitvoering van zijn opdracht als dienstenintegrator, zonder dat de details van deze gegevens door het CIBG worden bewaard nadat het de antwoorden met ja of nee aan LB heeft meegedeeld. In dat geval moet het ontwerp worden aangepast zodat de verwerkingsactiviteiten van het CIBG duidelijk omkaderd zijn door de bewaring van gegevens te beperken en elk gebruik van de voor dit doel verzamelde gegevens voor andere doeleinden te

¹⁴ Zie eveneens Grondwettelijk Hof, Arrest nr. 29/2010 van 18 maart 2010, punt B.16.1 ; Arrest nr. 39/2013 van 14 maart 2013, punt B.8.1 ; Arrest 44/2015 van 23 april 2015, punt B.36.2; Arrest nr. 107/2015 van 16 juli 2015, punt B.7; Arrest nr. 108/2017 van 5 oktober 2017, punt B.6.4 ; Arrest nr. 29/2010 van 15 maart 2018, punt B.13.1, Arrest nr. 86/2018 van 5 juli 2018, punt B.7.2.: advies van de Raad van State nr. 63.202/2 van 26 april, punt 2.2.

verbieden. Daartoe moet artikel 13, lid 4, van het ontwerpbesluit dienovereenkomstig worden aangepast. Bovendien zal ofwel een definitie van het begrip elektronisch loket van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest als bedoeld in dit artikel worden toegevoegd aan het ontwerpbesluit, ofwel een verwijzing worden opgenomen naar de wettelijke bepaling waarbij dit loket wordt ingesteld.

35. Ten slotte voorziet artikel 14, § 3, van het ontwerpbesluit in de mededeling van de in de in paragraaf 2 van hetzelfde artikel bedoelde authentieke bronnen geraadpleegde gegevens aan de MIVB en aan de aanbieders van mobiliteitsdiensten; dit is noodzakelijk noch proportioneel (zie hierboven de overwegingen met betrekking tot de invoering van een systeem voor de besteding van mobiliteitsbudgetten dat zo weinig mogelijk inbreuk maakt op de persoonlijke levenssfeer van de gebruikers). In dit verband neemt de Autoriteit nota van de aanvullende informatie van de afgevaardigde van de Minister dat de gegevens die worden gebruikt om het bedrag van de premie te bepalen, niet aan de MIVB of aan de aanbieders van mobiliteitsdiensten zullen worden meegedeeld. Bijgevolg moet artikel 14 §3 geschrapt worden. Wat de vaststelling van nauwkeuriger modaliteiten van mogelijke gegevensstromen betreft, moeten deze, indien het niet om louter secundaire en technische maatregelen gaat, ten minste worden vastgelegd in een norm met regelgevende waarde. In dezelfde geest merkt de Raad van State op: *"Het verlenen van verordenende bevoegdheid aan een openbare instelling is (...) in beginsel niet in overeenstemming met de algemene publiekrechtelijke regels omdat erdoor wordt geraakt aan de eenheid van de verordenende macht en een rechtstreekse parlementaire controle ontbreekt. Bovendien ontbreken de waarborgen waarmee de klassieke regelgeving gepaard gaat, zoals die inzake de bekendmaking, de preventieve controle van de Raad van State¹⁵, afdeling Wetgeving, en de duidelijke plaats in de hiërarchie der normen. Dergelijke delegaties kunnen dan ook enkel worden gebillijkt voor zover zij zeer beperkt zijn en een niet-beleidsmatig karakter hebben, door hun secundaire of hoofdzakelijk technische draagwijdte. De instellingen die de betrokken reglementering dienen toe te passen moeten hierbij zowel aan rechterlijke controle als aan politieke controle onderworpen zijn »¹⁶.*

v. Opmerkingen over de vaststelling van de categorieën verzamelde gegevens als bedoeld in artikel 15 van het ontwerp en over bepaalde gegevens die LB beoogt te verzamelen

¹⁵ Het Kenniscentrum van de Gegevensbeschermingsautoriteit kan daaraan worden toegevoegd.

¹⁶ Overweging 27 van het advies RvS 67.719/VR van 15 juli 2020 over een voorontwerp van Wet van 9 oktober 2020 houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 25 augustus 2020 tussen de Federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, het Waalse Gewest, de Duitstalige Gemeenschap en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie betreffende de gezamenlijke gegevensverwerking door Sciensano en de door de bevoegde regionale overheden of door de bevoegde agentschappen aangeduide contactcentra, gezondheidsinspecties en mobiele teams in het kader van een contactonderzoek bij personen die (vermoedelijk) met het coronavirus COVID-19 besmet zijn op basis van een gegevensbank bij Sciensano.

36. Wat artikel 15 van het ontwerpbesluit betreft, dat tracht te specificeren welke gegevens noodzakelijk zijn voor elk van de doeleinden, moet de auteur van het ontwerp de formulering van de vaststelling van deze gegevens als volgt aanpassen:
- a. In toepassing van het bovengenoemde minimaliseringsbeginsel van de AVG en gelet op de voorwaarden voor de toekenning van de voorziene premie, moet de informatie over de gezinsinkomens die via het CIBG aan LB ter beschikking wordt gesteld, worden beperkt tot informatie over de inkomensschijf (als bedoeld in de bijlage bij het ontwerpbesluit) waarin het gezin zich bevindt;
 - b. De relevante gegevens van het Rijksregister die voor de doeleinden (1) tot en met (3) hierboven zijn verzameld, moeten ook worden toegevoegd aan artikel 15, §1, met inachtneming van het minimaliseringsbeginsel. In het licht van de aanvullende informatie merkt de Autoriteit op dat de geboortedatum van de betrokken personen a priori niet relevant lijkt te zijn in het licht van de toekenningsvoorwaarden voor de de premie. Bij gebrek aan afdoende motivering mag het niet worden verzameld.
 - c. Wat betreft de gegevens uit de in artikel 14 bedoelde databanken (authentieke bronnen) die voor bovengenoemd doel (2) zijn verzameld, moeten de categorieën van dergelijke gegevens worden vastgesteld overeenkomstig het minimaliseringsbeginsel. Gelet op de aanvullende informatie vraagt de Autoriteit zich af of het noodzakelijk is dat LB de gegevens verzamelt betreffende de " sociale status die een voorkeurstarief voor het MIVB-abonnement mogelijk maakt (verhoogde tussenkomst of BIM) aangezien het voor de toekenning van het premiebedrag aan gehandicapten volstaat om, overeenkomstig de in het ontwerpbesluit gegeven definitie van het begrip gehandicapte, te weten of de persoon al dan niet onder de voorwaarden valt voor de toekenning van een parkeerkaart als bedoeld in artikel 1, 11°, van het ontwerpbesluit.
 - d. Wat betreft het verzamelen van de keuze van de premieaanvrager met betrekking tot de bedragen van zijn premie die hij besluit toe te kennen aan de verschillende mobiliteitsdiensten, merkt de Autoriteit opnieuw op dat het aan de auteur van het ontwerp is om een systeem in te voeren dat zo weinig mogelijk inbreuk maakt op de privacy van de gebruikers (d.w.z. dat zo weinig mogelijk informatie over hen wordt vrijgegeven aan een zo klein mogelijk aantal deelnemers, zoals eventueel een systeem van mobiliteitsvouchers die bij de verschillende erkende aanbieders van mobiliteitsdiensten moeten worden uitgegeven). In ieder geval moet het begrip "verrijkte gegevens" verder worden verduidelijkt in overeenstemming met het minimaliseringsbeginsel van de AVG, aangezien een dergelijke formulering niet voldoet aan dit beginsel. Bijgevolg moeten de artikelen 4, § 4 en 15, § 3 worden aangepast. In het licht van de aanvullende informatie die de afgevaardigde van de Minister over dit onderwerp heeft verstrekt, betwijfelt de Autoriteit of het verzamelen van het klantnummer van een mobiliteitsdienst en de identiteitsfoto noodzakelijk en proportioneel is. Voorts mag krachtens artikel 6, lid 4, van

de wet op de bevolkingsregisters van 19 juli 1991 de foto van de kaarthouder alleen worden gebruikt indien dat gebruik is toegestaan bij of krachtens een wet, decreet of ordonnantie, en wordt verwezen naar de volgende overwegingen dienaangaande;

- e. Met betrekking tot artikel 15, leden 4 en 5, wordt verwezen naar hetgeen hierboven is opgemerkt over de doeleinden en wordt opgemerkt dat de formulering " gegevens die worden gebruikt voor de toepassing van dit besluit" te vaag is.

37. Ten slotte blijkt uit de aanvullende informatie dat de volgende verwerking van persoonsgegevens die LB overweegt in het kader van de verwezenlijking van de bovengenoemde doeleinden, vragen doet rijzen in verband met de AVG:

- a. het verzamelen van mobiliteitspatronen van premieontvangers, hetgeen vaag, disproportioneel en onnodig lijkt.
- b. verzameling van de identiteitsfoto van de aanvrager en de begunstigen van de premie: bij een verzoek om zich op afstand te identificeren of authenticeren, biedt het verstrekken van een kopie van het identiteitsbewijs geen enkele garantie dat de persoon die de kopie verstrekt daadwerkelijk diegene is die hij beweert te zijn. Er bestaan andere instrumenten die meer zekerheid bieden om identiteitsfraude te vermijden, zoals bijvoorbeeld werken met een elektronisch registratieformulier waarbij de betrokkene zich identificeert en authenticereert door middel van zijn eID of de elektronische vreemdelingenkaart¹⁷ ;
- c. het verzamelen van de kopie van de identiteitskaart en het rijbewijs van de begunstigen van de premie ingeval zij gebruik maken van de Cambio-dienst; ook dit lijkt niet relevant en noodzakelijk zonder het risico van identiteitsfraude aan te pakken dat dit soort verwerking met zich meebrengt. In dit verband verwijst de Autoriteit naar de aanbeveling uit eigen beweging 03/2011 van het CBPL, de rechtsvoorganger van de Autoriteit, inzake het kopiëren van identiteitskaarten en het gebruik en de elektronische lezing ervan¹⁸, die mutatis mutandis van toepassing is op het kopiëren van rijbewijzen. De authenticatie op afstand van aanvragers en hun gezinsleden, met gebruikmaking van de authenticatiemodule van de identiteitskaart, is voldoende voor de behoeften van LB. Bij een persoonlijke aanvraag wordt de authenticatie van personen niet verricht door een kopie te nemen van de identiteitskaart die zij overleggen, maar door na te gaan of de foto op de overgelegde identiteitskaart overeenkomt met het gezicht van de drager.

d. Kwalificatie van de verschillende partijen die betrokken zijn bij het beheer van het premiestelsel ten aanzien van de AVG

¹⁷ Zie punt 17 van het advies nr. 115/2019 van 5 juni 2019.

¹⁸ Beschikbaar op de website van de Autoriteit op dit adres: <https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-03-2011.pdf>.

38. Artikel 13 tracht de rol van de verschillende partijen bij het beheer van het premiestelsel in het kader van de AVG te kwalificeren.
39. Wat de aanwijzing van de verwerkingsverantwoordelijke betreft, moet in het ontwerpartikel 13 eerst duidelijker worden aangegeven welke verwerkingen¹⁹ als zodanig moeten worden aangemerkt. Daartoe dient (dienen) de entiteit(en) te worden aangewezen die verantwoordelijk is (zijn) of mede verantwoordelijk is (zijn) voor de verwerkingen die nodig zijn om na te gaan of aan de voorwaarden voor toekenning van de premie is voldaan, voor het beheer van de daarmee verband houdende geschillen en voor de statistische verwerkingen om de werking van de premie te evalueren.
40. Wat de kwalificatie van het CIBG betreft, merkt de autoriteit op dat het begrip "dienstenintegrator" geen kwalificatie is in de zin van de AVG. Uit de aard der zaak, en bij gebreke van een verduidelijking van het tegendeel, is het logisch dat het CIBG zou handelen in zijn rol van dienstenintegrator die aan hem is toegewezen bij voornoemde ordonnantie van 8 mei 2014 ; deze verduidelijking moet derhalve achterwege worden gelaten.
41. Wanneer de doeleinden van en de middelen voor de verwerking bepaald worden door nationaal recht, «kan worden bepaald wie de verwerkingsverantwoordelijke is of volgens welke criteria van het [nationaal] recht deze wordt aangewezen»²⁰. Hoewel de lidstaten de toepassing van de regels van de AVG kunnen bepalen in bijzondere domeinen waar zij zelf de regels opstellen teneinde in deze domeinen de coherentie en de duidelijkheid van het wettelijk kader te bewaren dat toepasselijk is op gegevensverwerkingen, kunnen zij evenwel niet afwijken van de AVG of afzien van de daarin bepaalde definities²¹. De aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke in de regelgeving dient met andere woorden te stroken met de rol die deze actor in de praktijk opneemt. Het tegenovergestelde beweren zou niet alleen ingaan tegen de letter van de AVG maar zou eveneens de doelstelling ervan in gevaar kunnen brengen om een coherent en hoog beveiligingsniveau te verzekeren voor natuurlijke personen.
42. Artikel 4.7 van de AVG stelt het begrip verwerkingsverantwoordelijke vast als «*de persoon (...) die, alleen of samen met anderen, het doel van en de middelen voor de verwerking van persoonsgegevens vaststelt*». De wettelijke aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijken moet passend zijn in het licht van de feitelijke omstandigheden. Zowel het Europees Comité voor

¹⁹ In lid 1 van ontwerpartikel 13 wordt thans gebrekkig verwezen naar het "verzamelen van gegevens in het kader van de premieaanvraag".

²⁰ Artikel 4, 7), AVG. Betreffende de vaststelling van de respectieve verantwoordelijkheden van de gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken, lees eveneens artikel 26, 1. van de AVG

²¹ Lees Artikel 6, 3., 2de lid en de overwegingen 8 en 10 van de AVG.

gegevensbescherming²² als de Autoriteit²³ dringen erop aan dat het concept verwerkingsverantwoordelijke benaderd wordt vanuit een feitelijk perspectief. Het is derhalve noodzakelijk de entiteit of entiteiten aan te wijzen die in feite het doel van de verwerking nastreven en de controle erover uitoefenen.

43. In de overheidssector is de verwerkingsverantwoordelijke van een verwerking van persoonsgegevens die nodig is voor het beheer van een openbare dienstverleningstaak gewoonlijk de instantie die belast is met die openbare dienstverleningstaak. In het onderhavige geval blijken er twee actoren te zijn die hun openbare dienstverleningstaak vervullen door de voorgenomen verwerkingen uit te voeren : LB²⁴ en CIBG.
44. Afhankelijk van de mate waarin deze twee actoren in het systeem voor het beheer van de toekenning van de premie zeggenschap hebben over de vaststelling van het doel van en de essentiële middelen voor de betrokken verwerkingen (zie de overwegingen hierboven met betrekking tot de minimalisering van gegevens), moeten zij worden aangemerkt als gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken voor de verwerkingen die nodig zijn om na te gaan of aan de voorwaarden voor het verkrijgen van de premie is voldaan²⁵. De Autoriteit merkt tevens op dat in geval van gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijkheid, artikel 26 van de AVG van toepassing is. In dit verband verwijst de Autoriteit voor de praktische consequenties naar punt 2 van het tweede deel van de bovengenoemde richtsnoeren 07/2020 van het Europees Comité voor gegevensbescherming. Het verdient aanbeveling om transparant de verantwoordelijke te bepalen die gehoor zal geven aan betrokkenen die hun rechten krachtens de AVG uitoefenen met betrekking tot gegevensverwerkingen die door het voor advies voorgelegde ontwerp worden omkaderd (zonder afbreuk te doen aan het feit dat krachtens artikel 26.3 van de AVG de betrokkenen altijd hun rechten kunnen uitoefenen ten aanzien van ieder van de gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken).
45. Wat betreft artikel 13, lid 2, waarin wordt bepaald dat de MIVB op verzoek van LB als verwerker mag optreden "*om de premieaanvragen van de begunstigden door te geven aan de betrokken mobiliteitsdienstverleners*", merkt de Autoriteit eerst opnieuw de gebrekkige vaststelling van de betrokken verwerking op. De verwerkingsopdrachten moeten duidelijker omschreven worden.

²² Guidelines 07/2020 on the concepts of controller and processor in the GDPR – versie 1.0 - goedgekeurd op 2 september 2020 en voorgelegd voor publieke raadpleging tot 19 oktober, beschikbaar op de website van het Europees Comité voor Gegevensbescherming, blz 10 en volgende : https://edpb.europa.eu/our-work-tools/public-consultations-art-704/2020/guidelines-072020-concepts-controller-and-processor_en

²³ Gegevensbeschermingsautoriteit, *het punt over de begrippen verwerkingsverantwoordelijke/verwerker in het licht van de (AVG)* en enkele specifieke toepassingen voor vrije beroepen zoals advocaten, blz. 1.

²⁴ Onder voorbehoud van de duidelijke wettelijke toewijzing van deze opdracht aan het CIBG (zie hierboven).

²⁵ Zie de criteria voor het bepalen van gezamenlijke verantwoordelijkheid op blz. 17 en volgende van de bovengenoemde EPDB-richtsnoeren

46. Een verwerkingsverantwoordelijke kan de vaststelling van de middelen voor zijn verwerking delegeren (bijvoorbeeld aan zijn verwerker) zonder zijn recht op controle daarover en zijn status van verwerkingsverantwoordelijke te verliezen, mits deze delegatie uitsluitend betrekking heeft op technische of organisatorische aangelegenheden, maar zonder afstand te doen van enige beslissingsbevoegdheid of van enig recht op controle daarover. Deze delegatie kan niet slaan op het bepalen van de categorieën verwerkte gegevens, van de bewaringstermijn van de verwerkte gegevens, of nog de keuze van de rechtmatigheidsgrond voor de verwerking die de bevoegdheid blijven van de verwerkingsverantwoordelijke. Indien de aanbieder in staat is zelfstandig het doel van en de middelen voor de verwerking van de betrokken persoonsgegevens vast te stellen, moet hij als een afzonderlijke verwerkingsverantwoordelijke worden aangemerkt²⁶.
47. Het is in het licht van deze criteria dat de auteur van het ontwerpbesluit de kwalificaties die hij hanteert moet rechtvaardigen en de samenhang van zijn ontwerpbesluit dienovereenkomstig moet waarborgen. In dit verband merkt de Autoriteit op dat artikel 16 van het ontwerpbesluit de vaagheid van de juridische kwalificatie van de rol van de MIVB handhaaft door te bepalen dat betrokkenen de rechten waarover zij krachtens de AVG beschikken met betrekking tot verwerkingen die met dat doel worden verricht, rechtstreeks bij de MIVB kunnen uitoefenen (3), terwijl krachtens de AVG de verzoeken om uitoefening van rechten gericht moeten worden aan de verwerkingsverantwoordelijke.
48. Dit gezegd zijnde, is het in het algemeen niet raadzaam de aanwijzing van een verwerker in een norm vast te leggen, aangezien het mogelijk moet zijn deze aanwijzing op flexibele wijze te wijzigen indien blijkt dat de aangewezen verwerker niet voldoende waarborgen biedt met betrekking tot de uitvoering van de vereiste technische en organisatorische maatregelen, in overeenstemming met artikel 28 van de AVG.
49. Indien de intentie van de auteur van het ontwerp in die zin wordt bevestigd, kan de MIVB evenwel enkel worden belast met de verwerking (of zelfs met de rol van gemeenschappelijke of afzonderlijke verantwoordelijke voor de verwerking) in het kader van het beheer van de premie voor de noodzakelijke en proportionele verwerking (die de bevoegde minister moet rechtvaardigen; zie in dit verband de hierboven uiteengezette overwegingen betreffende de invoering van een systeem voor de uitgifte van mobiliteitsvouchers die door de gebruikers bij de mobiliteitsdiensten moeten worden besteed). Onder deze voorwaarden moet dit ook gebeuren in overeenstemming met artikel 28.3 van de AVG, dat voorziet in verplichte informatie die moet worden opgenomen in de rechtshandeling waarbij een opdracht tot verwerking wordt gegeven,

²⁶ Zie hiervoor de voornoemde guidelines 07/2020 van de EDPB, blz. 24 en volgende.

namelijk het doel, de duur en de aard van de verwerking, de verplichtingen en de rechten van de verwerkingsverantwoordelijke, alsmede de in artikel 283.a tot h van de AVG bedoelde informatie.

e. Transparantiemaatregelen en rechten van de betrokkenen

50. De Autoriteit merkt op dat artikel 16 hoofdzakelijk een herhaling is van artikel 12 van de AVG en van de rechten die betrokkenen hebben op grond van de AVG. Door artikel 5.1.e) AVG eenvoudigweg te herhalen biedt dit artikel geen juridische toegevoegde waarde en schendt het bovendien het overschrijfverbod van de AVG²⁷. Deze bepalingen moeten dan ook worden geschrapt. De Autoriteit herinnert er tevens aan dat het voor advies voorgelegde ontwerpbesluit niet bedoeld is om de gegevensverwerking te regelen die door aanbieders van mobiliteitsdiensten zal worden uitgevoerd in het kader van de uitvoering van hun contract met hun klanten; daarom moeten de ontwerpbevestigingen over dit onderwerp ook worden weggelaten, aangezien zij verwarring scheppen.
51. Wat de transparantie betreft, moet het ontwerpbesluit, met het op de invoering van geautomatiseerde besluitvorming waarbij de naleving van de toekenningsvoorwaarden van de premie wordt geanalyseerd op basis van indirecte gegevensverzameling, uitdrukkelijk de gegevens bepalen²⁸ (inkomsten waarop het besluit tot toekenning van het premiebedrag is gebaseerd, enz, ...) op grond waarvan het besluit tot toekenning of weigering is genomen, maar ook de identificatie van de overheidsdienst waarvan deze gegevens afkomstig zijn, moeten actief worden meegedeeld aan de ontvangers van dit besluit, als fundamentele waarborg voor de fundamentele rechten en belangen van de betrokkenen (art. 22 AVG). Tevens wordt bepaald dat de gegevens van een contactpersoon bij wie in dit verband een klacht kan worden ingediend, worden meegedeeld bij de kennisgeving van dit besluit²⁹. Het is van belang dat de betrokkenen gemakkelijk kunnen nagaan of deze beslissingen zijn genomen op basis van correcte gegevens over hen. Bovendien vestigt de Autoriteit de aandacht van de aanvrager op het feit dat LB in de kennisgeving van de beslissing ook de informatie zal moeten vermelden die vereist is krachtens artikel 14.1 en 14.2 van de AVG.

²⁷Ter herinnering, en zoals het Hof van Justitie van de Europese Unie consequent in zijn rechtspraak heeft geoordeeld, houdt de rechtstreekse toepasselijkheid van Europese verordeningen een verbod in op een transcriptie ervan in nationaal recht, omdat een dergelijke procedure" (creëren) een dubbelzinnigheid kan inhouden met betrekking tot zowel de juridische aard van de toepasselijke bepalingen als het tijdstip van de inwerkingtreding ervan (HJEU, 7 februari 1973, *Commission vs. Italië* (C-39/72), Jurisprudentie, 1973, blz. 101, § 17). Zie ook en met name HJEU, 10 oktober 1973 *Fratelli Variola S.p.A. vs. Amministrazione italiana delle Finanze* (C-34/73), Jurisprudentie, 1973, blz. 981, § 11; HJEU, 31 januari 1978, *Ratelli Zerbone Snc c. Amministrazione delle finanze dello Stato*, Jurisprudentie (C-94/77), 1978, p. 99, §§ 24-26.

²⁸ Waarop de authentieke bronnen of de dienstenintegratoren zich hebben gebaseerd (zie hierboven).

²⁹ Zie hiervoor de blz. 23, 27 en 30 en volgende van de richtsnoeren 17/EN WP251rev.01 over geautomatiseerde individuele besluiten en profilering voor de toepassing van EU-verordening 2016/679, die op 6 februari 2018 zijn vastgesteld en tot op heden beschikbaar zijn op de website van de EDPB op <https://edpb.europa.eu/news/news/2018/endorsement-gdpr-wp29-guidelines-edpb>.

52. Zoals in artikel 9 van het ontwerpbesluit is bepaald, zal een premieaanvraagformulier worden gebruikt om bij de betrokken personen de gegevens te verzamelen die noodzakelijk zijn voor de premieaanvraag. De Autoriteit vestigt de aandacht van de Minister op het feit dat dit type instrument een goed communicatiekanaal vormt dat de bevoegde administratie kan gebruiken om de aanvragers van de premie alle informatie te verstrekken die zij hen overeenkomstig artikel 13 van de AVG moet verstrekken. Dat formulier zou het volgende moeten vermelden: de naam en het adres van de verwerkingsverantwoordelijke, de contactgegevens van de functionaris voor gegevensbescherming, het concrete doeleinde van de gegevensverzameling en de rechtsgrondslag van de verwerking waarvoor de gegevens zijn bestemd, de ontvangers of categorieën ontvangers van de gegevens, het bestaan van de verschillende rechten die door de AVG aan de betrokkenen zijn toegekend (met inbegrip van het recht op toegang en rectificatie), het al dan niet verplichte karakter van de mededeling van gegevens en de gevolgen van het niet verstrekken van gegevens, de bewaartermijn van de verzamelde persoonsgegevens of de criteria aan de hand waarvan deze worden bepaald, het recht om een klacht in te dienen bij de GBA en, indien van toepassing, het bestaan van geautomatiseerde besluitvorming (met inbegrip van profilering, zoals bedoeld in artikel 22 van de AVG) en informatie over de achterliggende logica ervan en het belang en de verwachte gevolgen van een dergelijke geautomatiseerde besluitvorming voor de betrokkenen.
53. Met het oog op eerlijkheid en voorspelbaarheid zal het premieaanvraagformulier de betrokkenen ook in kennis stellen van de bijzonderheden van de onrechtstreekse gegevensverzamelingen (soort gegevens en geraadpleegde bronnen om de gegevens te verkrijgen) die door LB worden verricht in het kader van de verificatie van de naleving van de premievoorwaarden (zowel die welke betrekking hebben op feiten vóór de aanvraag van de premie als die welke betrekking hebben op feiten na de datum van de aanvraag).
54. Aanbevolen wordt dat de functionaris voor gegevensbescherming van LB actief wordt betrokken bij de ontwikkeling van het genoemde formulier en van de standaardbrief waarin de toekenningsbeslissing wordt meegedeeld.

Om deze redenen

is de Autoriteit

van mening dat het ontwerpbesluit dat voor advies voorligt, als volgt moet worden aangepast:

1. een explicietere en duidelijkere bepaling van de doeleinden van de gegevensverwerkingen die onder het ontwerpbesluit vallen, overeenkomstig de overwegingen 13, 16 en 17, 23 en 24;
2. Duidelijke toewijzing aan LB van de overheidsopdracht bestaande uit het beheer van de toekenning van de premie en het toezicht op de naleving van de voorwaarden ervan (overw. 14) ;
3. Beperking van het CIBG tot zijn openbare dienstverleningstaak van dienstenintegrator en toewijzing aan het CIBG van gegevensverwerkingen die verenigbaar zijn met zijn wettelijke opdracht van dienstenintegrator en die stroken met het proportionaliteitsbeginsel (cons. 15) ;
4. Verbetering van de formulering van de voorwaarden voor de toekenning van de premie, zodat de persoonsgegevens die nodig zijn om de toekenning van de premie te beheren, impliciet en ondubbelzinnig kunnen worden vastgesteld (overw. 25) ;
5. Aanpassing van de artikelen 9 en 14 door de transparantie te verbeteren van de onrechtstreekse gegevensverzameling door de overheidsdiensten, hun gegevensbanken en de geraadpleegde categorieën gegevens aan te wijzen overeenkomstig het minimaliseringsbeginsel van de AVG (overw. 27-29) ;
6. Vaststelling van de verificaties van de toekenningsvoorwaarden van de premie die zullen worden uitgevoerd door middel van geautomatiseerde besluitvorming en vaststelling van specifieke transparantiemaatregelen in dit verband (overw. 33 en 51) ;
7. Preciseren dat de geautomatiseerde verzameling van gegevens uit authentieke bronnen beperkt zal blijven tot een mate van gedetailleerdheid die strikt beperkt blijft tot de vereiste verificaties en, wat inkomensgegevens betreft, uitsluitend tot informatie over de inkomenscategorie waarin het betrokken gezin zich bevindt (overw. 34 en 36) ;
8. Definitie van het begrip elektronisch loket als bedoeld in artikel 13, lid 4 (overw. 34) ;
9. Schrapping of aanpassing van artikel 14, lid 3, overeenkomstig het proportionaliteitsbeginsel en het beginsel van eenheid van regelgevende bevoegdheid (overw. 35) ;
10. Aanpassing van artikel 15 overeenkomstig overweging 36;
11. Invoering van een zo min mogelijk ingrijpend systeem voor de besteding van het premiebudget (overw. 17, 6, 49) ;
12. Toewijzing van de rol van (gezamenlijke) verwerkingsverantwoordelijke(n) aan de instelling(en) die het doel en de middelen van de betrokken openbare dienstverlening zal (zullen) bepalen overeenkomstig het functionele criterium en de definities die de AVG aan deze rollen geeft en verduidelijking van de gegevensverwerkingen waarvoor deze kwalificaties worden gegeven en dienovereenkomstige aanpassing van de bepalingen van het ontwerp met

betrekking tot gegevensbewaring en de rechten van de betrokkenen (overw. 15, 39 tot en met 44, 47) ;

13. Schraping van de omkadering van de verwerking in het ontwerpbesluit en toetsing van het statuut van de MIVB aan de criteria van de definitie die de AVG geeft aan het begrip "verwerking", zoals toegelicht in de overwegingen 45 tot en met 49 ;
14. Schraping van de bepalingen van het ontwerp die een herhaling zijn van de bepalingen van de AVG ten aanzien van de rechten van de betrokkenen (overweging 48).

Herinnert aan

- - de voorwaarden voor echte anonimisering en de gevolgen voor de naleving van de bepalingen van de AVG bij gebruik van pseudonimisering (punten 21 en 22) ;
- In dit verband herinnert de Autoriteit eraan dat de gegevensverwerking door autoverhuurbedrijven krachtens de AVG beperkt moet blijven tot wat strikt noodzakelijk is voor de uitvoering van het contract tussen hen en hun klant, en voor de uitvoering van hun eigen wettelijke verplichtingen (overw. 28) ;

Beveelt aan :

- bij gebrek aan nadere omschrijving van het doeleinde van het statistisch of wetenschappelijk onderzoek, erin voorzien dat de gegevens uitsluitend ter beschikking worden gesteld van LB-personeel dat belast is met de evaluatie van de werking van de premie, na anonimisering, en uitsluitend om die evaluatie uit te voeren (overweging 20) ;
- dat het bewaren van de identiteitsfoto of van het rijbewijs achterwege wordt gelaten en dat bij elk gebruik van deze gegevens artikel 6, § 4, van de wet van 19 juli 1991 betreffende de bevolkingsregisters en de aanbeveling uit eigen beweging 03/2011 van de CBPL in acht worden genomen (overw. 35);
- dat de functionaris voor gegevensbescherming van LB wordt betrokken bij het opstellen van het formulier dat voor de premieaanvraag moet worden gebruikt en bij het opstellen van de specifieke informatiemaatregelen voor premieaanvragers (overwegingen 50 en 52).

(get.) Alexandra Jaspar

Directeur van het Kenniscentrum